

Kopsavilkums

Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020. gadam

īstenošanas ziņojumam par 2019. gadu

2019. gadā tika turpināta ZRP ieviešanai izstrādātās normatīvo aktu bāzes pilnveidošana. Tika veikta atbalsta piešķiršanas nosacījumu aktualizācija, lai nodrošinātu pieejamā publiskā finansējuma efektīvu piesaisti šādos ZRP pasākumos:

- Zvejas ostas un izkraušanas vietas;
- Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana;
- Inovācija;
- Akvakultūra, kas nodrošina vides pakalpojumus;
- Produktīvi ieguldījumi akvakultūrā;
- Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju īstenošana;
- Tirdzniecības pasākumi.

2019. gadā tika izdoti jauni normatīvie akti jauna ZRP 1. Savienības prioritātes pasākuma “Zvejas darbību pagaidu pārtraukšana” īstenošanai.

EJZF ietvaros tika izsludinātas 24 projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas (tai skaitā nepārtrauktās kārtas) ar kopējo publisko finansējumu 68,5 milj. EUR apmērā visos ZRP pasākumos. Arī visām sešām zivsaimniecības vietējās rīcības grupām 2019. gadā bija atvērtas projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas, kuru ietvaros norisinājās aktīva projektu iesniegumu sniegšana.

Atbalsta pretendentu aktivitāte 2019. gadā kopumā bijusi ievērojama, par ko liecina Lauku atbalsta dienestā, kas veic starpniekinstitūcijas funkcijas, saņemtie 261 projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu 29,2 milj. EUR. Veicot projektu iesniegumu izvērtēšanu, 2019. gadā tika apstiprināti 176 projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu 14,3 milj. EUR, bet apmaksāti pilnībā vai daļēji 222 projekti ar publiskā finansējuma apjomu 20,3 milj. EUR.

Ieviešot ZRP, līdz 2019. gada beigām projektu īstenošanai saistības uzņemtas 63 % apmērā, bet izmaksāts finansējums ir 36 % apmērā no ZRP ieviešanai pieejamā publiskā finansējuma. Lielākais īpatsvars uzņemtajās saistībās ir 4. Savienības prioritātē – 82,4 % no prioritātei pieejamā publiskā finansējuma un 6. Savienības prioritātē – 100 % apmērā no prioritātei pieejamā publiskā finansējuma. Kopējais ZRP pilnībā vai daļēji īstenoto projektu skaits – 431. Lielākais līdz 2019. gada beigām pilnībā vai daļēji īstenoto projektu skaits ir 1. Savienības prioritātē – 139 projekti un 4. Savienības prioritātē – 101 projekts, par kuriem izdevumi ir deklarēti Eiropas Komisijai.

Zvejnieku vajadzībām veiktas investīcijas 8 zvejas ostās Rīgā, Liepājā, Ventspilī, Pāvilostā, Skultē, Kuivižos, Salacgrīvā un Mērsragā, lai uzturētu izkrauto zivju augstu kvalitāti, nodrošinātu nepieciešamos zvejas kontroles pasākumus, fosilo energoresursu vietā izmantotu atjaunojamus energoresursus. Zinātniskās institūcijas sadarbībā ar zvejniekiem strādā pie 5 projektiem, lai izstrādātu inovatīvus risinājumus lieljaudas zemūdens akustiskā raidītāja roņu radīto zaudējumu samazināšanai piekrastes zvejā, jaunu receptūru izstrādei un

tehnoloģiju piemērošanai jaunu produktu radīšanai no Baltijas jūras mazajām zivīm, kā arī ražošanas efektivitātes paaugstināšanai zivju apstrādes uzņēmumos. Zvejas uzņēmumi saņēmuši arī atbalstu, lai kompensētu radušos zaudējumus mencu zvejas lieguma dēļ.

Akvakultūrā īstenoto projektu rezultātā līdz 2019.gada beigām akvakultūras produkcijas ražošanas apjoms ir palielinājies par 191 tonnu un radītas 6 darba vietas, savukārt apstiprinātajos projektos kopumā plānots 1008 tonnu akvakultūras produkcijas ražošanas pieaugums. Projekta ietvaros plānotais lielākais ražošanas apjoms atbalsta saņēmējam jāsasniedz ne vēlāk kā piektajā gadā pēc projekta īstenošanas, tamdēļ ar atbalstu saražotie maksimālie akvakultūras produkcijas apjomi ir pieejami ar vairāku gadu nobīdi. Zinātniskās institūcijas sadarbībā ar akvakultūras nozari darbojas pie diviem inovāciju projektiem: testējot diķu akvakultūras zinātnisko laboratoriju pārvietojamo kompleksu kā arī izstrādājot hibrīdās intelektuālo akustiski-optisko sistēmu nemedijamo un migrējošo putnu sugu nodarīto postījumu samazināšanai. 32 diķsaimniecības saņem atbalstu akvakultūras produkcijas audzēšanai, ievērojot paaugstinātas vides prasības.

Investīcijas ar mērķi pievienot vērtību zivju produktiem, radīt augstas kvalitātes produktus, kā arī izmantot ražošanas procesos atjaunojamus energoresursus veiktas 19,5 % zvejas un akvakultūras produktu apstrādes uzņēmumu.

Savukārt Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju ietvaros veiktas investīcijas vērtības pievienošanai zivsaimniecības produktiem, dažādojot darbības piekrastē dažādās ekonomikas jomās, sekmēta vides resursu izmantošana un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana. Projektu ietvaros ir plānots radīt 65 jaunas darbavietas, savukārt līdz 2019.gada beigām tika radītas vismaz 6 darba vietas. Projektos plānotās darba vietas atbalsta saņēmējiem ir jārada ne vēlāk kā trešajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas.

Atbalsts nodrošināts arī valsts funkciju nodrošināšanai zvejas kontroles un zivsaimniecības datu vākšanas jomās, kā arī integrētās jūrlietu politikas īstenošanai.

1. Savienības prioritātē darbības rezultātu satvara 2023.gada mērķa finanšu rādītājs līdz 2019. gada beigām ir sasniegts 43 % apmērā un projektu skaita mērķa rādītājs sasniegts 64 % apmērā. 2. Savienības prioritātē 2023.gada mērķa finanšu rādītājs 2019. gadā ir sasniegts 24 % apmērā un projektu skaita mērķa rādītājs sasniegts 40% apmērā. 3. Savienības prioritātē 2023.gada mērķa finanšu rādītājs 2019. gadā ir sasniegts 32% apmērā un projektu skaita mērķa rādītājs kontroles pasākumā sasniegts 60% un datu vākšanas pasākumā 100% apmērā. 4. Savienības prioritātē 2023.gada mērķa finanšu rādītājs 2019. gadā ir sasniegts 40,5% apmērā un vietējo attīstības stratēģiju skaita mērķa rādītājs 86% apmērā. 5. Savienības prioritātē 2023.gada mērķa finanšu rādītājs 2019. gadā ir sasniegts 29,1% apmērā un projektu skaita mērķa rādītājs 68% apmērā. 6. Savienības prioritātē 2023.gada mērķa finanšu rādītājs līdz 2019. gada beigām ir sasniegts 42 % apmērā, savukārt virzība uz projektu skaita mērķa rādītāja (viens projekts) sasniegšanu ir pozitīva, jo turpinās 2017. gadā apstiprinātā apjomīgā projekta īstenošana.

Kopumā līdz 2019.gada beigām lielākais apstiprinātā finansējuma apjoms 71,2 milj. EUR apmērā paredzēts zivsaimniecības konkurētspējas kāpināšanai, 15,4 milj. EUR – ūdens vides ilgtspējai un 12,4 milj. EUR piekrastes teritoriju attīstībai, savukārt 7,6 milj. EUR - inovācijām un zinātnes attīstībai zivsaimniecības jomā, ieskaitot zivsaimniecības datu vākšanu (Attēls).

2019.gadā ZRP īstenošanu kardināli ietekmēja Austrumbaltijas mencas zvejas liegumi. Lai aizsargātu mencas kritisko krājumu Latvijā no 2019.gada 1.jūnija tika ieviests Austrumbaltijas mencas zvejas liegums. Savukārt vēlāk stājās spēkā EK noteikts ārkārtas pasākums no 2019. gada 1. septembra līdz 31. decembrim, ar mērķi samazināt nopietnu apdraudējumu mencas Baltijas jūras austrumdaļas krājumam. Rezultātā tiešā veidā tika negatīvi ietekmēta zvejas uzņēmumu darbība un zvejnieki, kā arī ietekme skāra visus piegādes ķēdes dalībniekus. Lai risinātu nozarei radušās sociāli ekonomiskās problēmas, Vadošā iestāde operatīvi nodrošināja atbalsta iespējas skartajiem atbalsta pretendentiem.

2023.gadam izvirzīto mērķu sasniegšanu, Vadošā iestāde, balstoties uz rūpīgu informācijas analīzi, saziņā ar partneriem veiks nepieciešamos grozījumus nacionālajos normatīvajos aktos, izsludinās regulāras projektu iesniegumu iesniegšanas kārtas pasākumos, ieskaitot nepārtraukto pieteikšanos, kā arī nepieciešamības gadījumā rosinās grozījumus ZRP, tostarp finansējuma pārdalei starp pasākumiem.

Attēls. Līdz 2019.gada beigām apstiprinātā publiskā finansējuma sadalījums

